

anticoagulants significantly reduces the risk of ischemic stroke in persons with atrial fibrillation. The results of the recent researches question the use of acetylsalicylic acid in primary stroke prevention primarily due to higher incidence of hemorrhagic complications without statistically evident differences in cardiovascular outcome.

Keywords: stroke, prevention, acetylsalicylic acid

UTJECAJ TJELESNE AKTIVNOSTI I TJELESNE MASE NA TEGOBE ŽENA U KLIMAKTERIJU

Silvija Marić¹, Damir Matoković^{1,2}, Katarina Hegol¹, Božica Lovrić¹

¹Opća županijska bolnica Požega, Osječka 107, Požega, Hrvatska

²Medicinski fakultet Osijek, Josipa Huttlera 4, Osijek, Hrvatska

silvijanikamaric@gmail.com

Sažetak

Uvod: Klimakterij je prirodni, sastavni i neizbježni dio života svake žene. Nedvojbeno je velika prekretnica koja sa sobom nosi brojne fizičke, psihološke i emocionalne promjene koje se mogu uvelike ublažiti, ukoliko se na vrijeme započne s prevencijom.

Cilj: Ispitati utjecaj tjelesne aktivnosti i tjelesne mase na tegobe žena u klimakteriju.

Metode: U istraživanju je sudjelovalo 170 žena u klimakteriju u dobi od 45 do 60 godina. Istraživanje je provedeno anonimno, a kao instrument istraživanja korišten je anketni upitnik koji je sadržavao 55 pitanja. Kategorijski podatci su predstavljeni apsolutnim i relativnim frekvencijama.

Rezultati: Na osnovi provedenog istraživanja možemo zaključiti da je gotovo polovina ispitanica prekomjerne tjelesne mase, a jedna četvrtina ih je pretilo. U domeni tjelesne aktivnosti na poslu, znatno je veća aktivnost ispitanica koje žive na selu (Mann Whitney U test, $P = 0,04$) i koje su ispodprosječnih primanja (Kruskal Wallis test, $P = 0,006$) dok je u domenama tjelesne aktivnosti u sportu i u slobodno vrijeme veća aktivnost ispitanica koje žive u gradu (Mann Whitney U test, $P = 0,02$). Najviše su izražene vazomotorne, a najmanje psihosocijalne tegobe. Ispitanice koje su izložene većoj tjelesnoj aktivnosti na poslu imaju izraženije psihosocijalne i seksualne tegobe, dok one koje su više izložene tjelesnoj aktivnosti u sportu imaju izraženije vazomotorne tegobe. Ispitanice koje se više bave tjelesnom aktivnosti u svoje slobodno vrijeme imaju manje izražene psihosocijalne ($\rho = -0,267$ $P = 0,001$), fizičke ($\rho = -0,164$ $P = 0,03$) i seksualne tegobe ($\rho = -0,222$ $P = 0,02$) te im je kvaliteta života značajno bolja ($\rho = -0,201$ $P = 0,009$) (Spearmanov koeficijent korelacije).

Zaključak: Rezultati dobiveni provedenim istraživanjem ukazuju na potrebu poticanja i uključivanja žena svih dobnih skupina u neki oblik sportske aktivnosti, a pravo vrijeme za to je odmah jer se samo pravodobnim djelovanjem mogu prevenirati mnogobrojne menopauzalne tegobe, a time i postići bolja kvaliteta života.

Ključne riječi: žene, klimakterij, tjelesna aktivnost, tegobe u klimakteriju

THE INFLUENCE OF PHYSICAL ACTIVITY AND BODY MASS ON WOMEN'S DIFFICULTIES IN MENOPAUSE

Silvija Marić¹, Damir Matoković^{1,2}, Katarina Hegol¹, Božica Lovrić¹

¹General county hospital Požega, Osječka 107, Požega, Croatia

²Faculty of Medicine Osijek, J. Hutlera 10, Osijek, Croatia

silvijanikamaric@gmail.com

Abstract

Introduction: Menopause is a natural, integral and inevitable part of every woman's life. It is undoubtedly a major milestone that carries with it numerous physical, psychological and emotional changes that can be greatly alleviated if it starts on prevention time.

Aim: To examine the influence of the physical activity and body mass on women's difficulties in menopause.

Methods: The study included 170 women in the menopausal age of 45 to 60 years. The research was conducted anonymously, and as a survey instrument a questionnaire was used that contained 55 questions. Category data are

represented by absolute and relative frequencies.

Results: On the basis of the research conducted, we can conclude that almost half of the subjects are overweight, and a quarter of them are obese. In the aspect of physical activity at work, there is a considerably greater activity among the subjects living in the village (Mann Whitney U test, $P = 0,04$) with under-pay income (Kruskal Wallis test, $P = 0,006$). In the domains of physical activity in sports and in leisure time much greater activity is among the subjects living in the city (Mann Whitney U test, $P = 0,02$). Generally speaking, the most pronounced are vasomotor problems with the subjects, while the least pronounced are psychosocial ones. The subjects who are exposed to greater physical activity at work have more pronounced psychosocial and sexual problems, while those who are more exposed to physical activity in sports have more pronounced vasomotor problems. Also, those who are more engaged in physical activity in their spare time have less pronounced psychosocial, physical and sexual problems while their quality of life is significantly better.

Conclusion: The results of the research have shown us the need to encourage and involve women of all age groups in some form of sporting activity, the right time for this being immediately, because only in a timely manner we ensure the prevention of many menopausal disorders and thus profit the better quality of their lives.

Keywords: women, menopause, physical activity, menstrual problems

UČINKOVITOST UNILATERALNE TRASPEDIKULARNE FIKSACIJE U TRANSFORAMINALNOJ LUMBLANOJ FUZIJI

Tin Prpić¹

¹Opća županijska bolnica Požega, Osječka 107, Požega, Republika Hrvatska
prpic.tin@gmail.com

Sažetak

Uvod: Cilj je rada utvrditi uspješnost operacijskog zahvata transforaminalne discektomije i ugradnje CAGE-a (TLIF), te unilateralne fiksacije i kontralateralne posteromedijalne spondilodeze, uspoređivanjem kliničke slike prije učinjenog operacijskog zahvata i nakon njega. Uspješnost je definirana smanjenje intenziteta boli u križima i nogama pomoću VAS skale prije i poslije operacijskog zahvata, te postojanjem urastanja na radiološkim snimkama. Istraživanje je ustrojeno kao retrospektivno-prospektivna studija. Uključeno je 32 pacijenta, od toga 20 žena i 12 muškaraca.

Metode: Za potrebe istraživanja koristili su se podatci iz povijesti bolesti pacijenata prikupljeni iz medicinske dokumentacije Zavoda za ortopediju KBC-a Osijek. Ti podatci koristili su se za procjenu uspješnosti liječenja diskogene boli kirurškom metodom transforaminalne discektomije i ugradnje CAGE-a (TLIF), te unilateralne fiksacije i kontralateralne posteromedijalne spondilodeze. Analizirani su podatci: spol, dob, uzrok diskogene boli, nivo fiksacije, procjena boli VAS skalom u križima i nogama prije i poslije operacije, učinjenost fuzije, prisutnost pareze peronealnog živca.

Rezultati: Medijan dobi ispitanika u vrijeme operacijskog zahvata bio je 58 godina. Najčešći uzrok bolesti je diskogena bol kod 17/32 ispitanika. Najčešći nivo fiksacije je L4-L5 kod 16/32 ispitanika. Fuzija je učinjena kod 27/32 ispitanika. Pareza peronealnog živca je prisutna kod 3/32 ispitanika. Razlike u bolovima u križima i nogama prije i poslije operacije statistički su značajne i svjedoče o uspješnosti operativnog zahvata.

Zaključak: Liječenjem diskogene boli metodom transforaminalne discektomije i ugradnje CAGE-a (TLIF), te unilateralne fiksacije i kontralateralne posteromedijalne spondilodeze postiže se značajno smanjenje boli.

Ključne riječi: operativno liječenje, TLIF, unilateralna transpedikularna fiksacija, VAS skala